

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Lauku attīstības programmas nozīme aitkopības nozares attīstībā

Valsts Lauku tīkla 2013. gada Rīcības plāna aktivitāte
„Nozaru ekspertu ziņojumi”

NACIONĀLO NOZARU ORGANIZĀCIJU ZIŅOJUMI

11.11.2013

Dina Avotiņa

PROJEKTU LĪDZFINANSE
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

Saskaņā ar Latvijas Republikas Zemkopības ministrijas un SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs”
2013. gada 28. janvārī noslēgto līgumu Nr. 2013/15, aktivitāte „Nozares ekspertu ziņojumi”
Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests

Ziņojumā :

- Iekļauti Lauku attīstības programmas (LAP) 2007-2013.gadam pozitīvie un negatīvie aspekti aitkopības nozares skatījumā;
- Izteikti priekšlikumi nozares attīstībai nākamajam plānošanas periodam;
- Pasākumi uzskaitīti pa asīm atbilstoši LAP 2007-2013.gadam, kas ietekmē aitkopības nozari;
- Sniegtā informācija sagatavota, pamatojoties uz aitkopības nozares stratēģijas izstrādes laikā iegūtiem datiem.

Arodapmācības un informācijas pasākumi

- 2007. -2013. gadā nav bijuši pietiekami.
- Ir notikuši LLKC organizēti kursi „Aitkopības ganāmpulku produktivitātes uzlabošana pārraudzībā esošām saimniecībām”.
- Zināšanu līmenis ir nepietiekams ekonomiski efektīvu saimniekošanas modeļu izvēlei un īstenošanai.
- LAAA ierosina LLKC ietvaros izveidot mācību kursu aitkopībā un izveidot štata vietas „Konsultants aitu audzēšanā”.

Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem

- 2007. – 2013. gadā nav būtiski veicinājis jaunu cilvēku iesaistīšanos aitkopībā.
- Saskaņā ar LDC 2013. gada datiem 2007. gadā reģistrēti 4245 aitu ganāmpulki, bet 2013. gadā - 4430 aitu ganāmpulki.
- LAAA ierosina atbalsta saņemšanas nosacījumā par nepieciešamību gūt vismaz 50% no l/s produkcijas ražošanas, ņemt vērā arī ienākumus no mājražošanas.
- Papildus radīt noteikumus, lai lauksaimniecībai piesaistītu personas vecumā no 41 līdz 55 gadiem.

Lauku saimniecību modernizācija

- Aitkopības saimniecībās joprojām ir nepieciešamas ievērojamas investīcijas pamatlīdzekļu, it sevišķi tehnika un aprīkojums.
- Nozarē šobrīd netiek gūta liela peļņa, līdz ar to ir svarīgi samazināt saimniecībās īstenojamo projektu izmaksas.
- Jaunas lauksaimniecības tehnikas iegāde saimniecībām rada pārmērīgi lielu finansiālu slogu.
- LAAA ierosina atbalstīt lietotas tehnikas iegādi;
- Būvniecības attiecināmajās izmaksās iekļaut pašu darbu;
- Atbalsta intensitāti noteikt ne mazāku kā LAP 2007-2013.gadu periodā (vismaz 40%).

Atbalsts daļēji naturālo saimniecību pārstrukturizēšanai

- Pasākuma atbalsta apjoms un nosacījumi nav veicinājuši nozares attīstību.
- Ar aitkopību uzsāka nodarboties nelielas saimniecības.
- Maksājums nav nozīmīgs ražošanas izmaksu segšanai un investīcijām.
- Izmantotas dzīvnieku un lietotas tehnikas iegādes iespējas.

Maksājumi lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas

- MLA teritorijas ir piemērotas aitkopībai, šajās teritorijās ir liels īpatsvars aitu ganāmpulku ar dzīvnieku skaitu līdz 20 dzīvniekiem, kurām trūkst tehnisko un finansiālo resursu dzīvnieku skaita straujai palielināšanai.
- Maksājums ir nozīmīgs ražošanas izmaksu segšanai.
- Lai mazās aitu audzēšanas saimniecības 2014. -2020. gadā netiktu izslēgtas no atbalsta saņēmēju loka, LAAA ierosina noteikt prasību nodrošināt ne vairāk kā 0,3 liellopu vienības uz hektāra,
- noteikt ieņēmumu sliksni no lauksaimnieciskās ražošanas 200 EUR/ha apmērā vai ieņēmumos iekļaut pašpatēriņu un ar l/s ražošanu saistītos pakalpojumus.

Agrovides pasākums „Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība”

- Aitkopībā atbilstības nodrošināšana bioloģiskās lauksaimniecības prasībām ir vienkāršāka nekā citās lauksaimniecības nozarēs.
- Maksājums ir nozīmīgs ražošanas izmaksu segšanai.
- Pildot saistības, daudziem aitkopjiem ir grūtības nodrošināt atbalsta saņemšanai noteiktos minimālos ieņēmumus no l/s produkcijas realizācijas.
- LAAA uzskata, ka aitkopībā nepieciešams pārejas periods ieņēmumu sliekšņa palielināšanai un ierosina 2014.gadā noteikt ieņēmumu sliekšni no lauksaimnieciskās ražošanas 200 EUR/ha apmērā.

No valsts atbalsta īstenotais Agrovides apakšpasākums:

Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana

- LAAA pozitīvi vērtē 2007. - 2013. gadā sniegto valsts atbalstu par Latvijas tumšgalves aitu šķirnes vaislas dzīvnieku saglabāšanu Latvijas teritorijā.
- LAAA ierosina šādu atbalstu saglabāt arī nākamajā plānošanas periodā.

„LEADER pieejas īstenošana”

LAAA LAP 2007-2013. gadam ietvaros iesniedza 6 projektus, no kuriem atbalstīti 5 projekti 4. ass LEADER pieejas īstenošanas 413. pasākumā „Lauku ekonomikas dažādošana un dzīves kvalitātes veicināšana vietējo attīstības stratēģiju īstenošanas teritorijā”. Četri no projektiem ir īstenoti 2011.un 2012.gadā VRG:

1. „Īģes lauku partnerība”;
2. „Jūrkante”;
3. „Cēsu rajona lauku partnerība”;
4. „Madonas novada fonds”
5. “Daugavpils un Ilūkstes novadu partnerība “Kaimiņi”, – tiek ieviests.

- Projektu kopējais mērķis ir popularizēt, attīstīt un veicināt aitkopības nozari kā vienu no vadošajām lauksaimniecības ražojošām nozarēm.
- Projektu rezultātā tika iegādāts aprīkojums, lai nodrošinātu aitu audzētājiem nepieciešamos pakalpojumus pēc iespējas tuvāk saimniecībai attiecīgajā vietēja rīcības grupā (VRG): aitu svēršana, transports, sonogrāfija, pārraudzība, vērtēšana un informācija.
- LAAA ierosina šādu atbalstu saglabāt arī nākamajā plānošanas periodā.

Kopsavilkums

- LAP 2007-2013.gada pasākumu rezultāti ir tendēti uz aitkopības saimniecībā esošās infrastruktūras saglabāšanu.
- Attīstība vērojama tikai saimniecībās ar vairāknozaru ražošanu.
- Izvērtējumu iespējams veikt tikai par atsevišķiem pasākumiem.
- LAAA ierosina rast sistematizētu pasākumu ieviešanas veidu, kas veicinātu nozares attīstību turpmākajā LAP 2014-2020.gada periodā.

PALDIES PAR
UZMANĪBU!